

Sygn. akt VI ACa 576/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SA – Urszula Wiercińska

Sędzia SA – Ewa Stefańska

Sędzia SA – Małgorzata Kuracka (spr.)

Protokolant: – st. sekr. sąd. Ewelina Murawska

po rozpoznaniu w dniu 6 sierpnia 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa R. S.

przeciwko W. R. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 25 października 2012 r.

sygn. akt IV C 28/12

I oddala apelację,

II zasądza od W. R. (1) na rzecz R. S. kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 576/14

UZASADNIENIE

A. S. (1), wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i orzeczenie, że pozwany W. R. (1) jest zobowiązany zapłacić powodowi w terminie dwóch tygodni od daty doręczenia nakazu zapłaty kwotę 165.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 3 stycznia 2006 r. do dnia zapłaty oraz o koszty procesu, w tym koszty zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W dniu 21 listopada 2007 r. wydany został nakaz zapłaty zgodnie z żądaniem powoda, uzupełniony następnie nakazem zapłaty z dnia 21 stycznia 2008 r./k-15,48/.

Od przedmiotowego nakazu zapłaty pozwany wniósł zarzuty, w których wskazał na nieistnienie w całości zobowiązania pozwanego, podnosząc że powód swoje żądanie oparł na „sfalszowanej” treści weksli, które to weksle faktycznie miały

być wystawione in blanco przez pozwanego w 2004 r., tymczasem powód „sfalszował” tak treść weksli, jak i datę ich wystawienia. Podał, że powód wypełnił weksle w 2007 r., wpisując, jako datę wystawienia 7 maja 2002 r.

Wyrokiem z dnia 1.12.2010 r. Sąd Okręgowy w Warszawie uchylił w całości nakaz zapłaty i powództwo oddalił.

Na skutek wniesionej przez powoda apelacji, wyrokiem z dnia 21 października 2011 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, uchylił przedmiotowe orzeczenie i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania.

Po ponownym rozpoznaniu, wyrokiem z dnia 25 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał w mocy nakaz zapłaty z dnia 21 listopada 2007 r., uzupełniony nakazem zapłaty z dnia 21 stycznia 2008 r. oraz orzekł o kosztach procesu.

Rozstrzygnięcie Sądu I instancji zapadło na podstawie następujących ustaleń i rozważań.

Pozwany W. R. (1) wraz z żoną w dniu 1 października 2000 r. zawarli z A. S. (1) umowę pożyczki na kwotę 150.000 zł, zobowiązując się do jej zwrotu w terminie do dnia 2 kwietnia 2001 roku. Tytułem zabezpieczenia tej umowy podpisali deklaracje wekslowe i wypełnili weksel in blanco. W dniu 9 grudnia 2005 roku A. S. (1) wniósł przeciwko W. R. (1) i G. R. (1) pozew o zapłatę kwoty 265.348,97 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15 listopada 2005 roku do dnia zapłaty opierając swoje roszczenie na w/w wekslu. Uwzględniając powództwo w dniu 23 stycznia 2006 roku Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny wydał nakaz zapłaty. W. R. (1) i G. R. (1) nie wnieśli zarzutów od tego nakazu. Na podst. w/w. nakazu zapłaty toczy się postępowanie egzekucyjne przeciwko małżonkom R..

Ponownie w dniu 7 maja 2002 r. A. S. (1) i pozwany W. R. (1) zawarli ustną umowę pożyczki na kwotę 200.000 zł na zabezpieczenie, której pozwany wystawił 6 weksli własnych. W związku z częściową spłatą zadłużenia powód zwrócił pozwanemu jeden weksel.

Mimo wezwania do zapłaty z dnia 9 listopada 2007 r. pozwany nie spłacił pożyczki.

Strony prowadziły wspólnie interesy związane ze spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W dniu 24 stycznia 2007 roku A. S. (1) zawarł z W. R. (1) porozumienie na mocy, którego strony zgodnie uznały wysokość wierzytelności przysługującej A. S. w stosunku do W. R. (1) oraz G. R. (1) na kwotę 265.000 zł z tytułu pożyczki. § 2 porozumienia przewidywał, że W. R. (1) zobowiąże się spłacić w/w kwotę w terminie 60 dni od dnia zwołania Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Jednocześnie strony ustaliły, że po spłaceniu wierzytelności A. S. za kwotę 7.500 zł przeniesie na rzecz W. R. pakiet nabytych udziałów w liczbie 116.250 zł w spółce (...) Sp. z o.o., pozostałą część udziałów A. S. zobowiązał się przenieść na W. R. w zamian za kwotę 20.000 zł w dniu spłacenia wierzytelności. Do zwołania Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników W. R. zobowiązał się w terminie 30 dni od dnia podpisania porozumienia. Poza tym A. S. zobowiązał się do zapewnienia udziału na zgromadzeniu syndyka masy upadłości (...) Sp. z o.o. w charakterze wspólnika spółki (...) Sp. z o.o. oraz do głosowania na zgromadzeniu zgodnie z projektami uchwał przedstawionymi przez zarząd spółki. § 5 porozumienia przewidywał, że wszelkie działania wymierzone w stosunku do W. R. i G. R. na wniosek A. S. zostaną wstrzymane oraz wycofane w dniu podpisania porozumienia, w szczególności dotyczyć to miało umorzenia wszelkich postępowań prawnych i egzekucyjnych. Ponadto wszelkie działania lub zaniechania podjęte przez A. S. niezgodne z treścią porozumienia miały skutkować umorzeniem wierzytelności bez ekwiwalentu.

W dniu 31 stycznia 2007 r. powód uchylił się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu w dniu 24 stycznia 2007 r.

Oceniając powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy wskazał, iż fakt podpisania przez pozwanego pięciu weksli, dołączonych do pozwu, był bezsporny. Spór dotyczył istnienia stosunku prawnego, którego zabezpieczeniem miały być weksle, czyli umowy pożyczki z dnia 7 maja 2002 r. Powołując się na wytyczne Sądu Apelacyjnego zawarte w wyroku uchylającym poprzednie orzeczenie, Sąd I instancji wskazał, iż pozwany nie zakwestionował skutecznie twierdzeń pozwu, iż strony zawarły ustną umowę pożyczki na kwotę 200.000 zł. Świadczą o tym zarówno przedłożone

weksle podpisane jedynie przez pozwanego, co wskazuje, że nie dotyczyły one jak usiłował to wykazać pozwany, pożyczki z 2000 r., udzielonej obojgu małżonkom R., poza tym sumaryczna kwota z weksli stanowi 165.000 zł, a nie 150.000 zł, na jaką opiewała pożyczka wcześniejsza. Twierdzenie, że pozwany podpisał weksle na prośbę powoda po tym jak zawarł z żoną „umowę o rozdzieleniu majątkowej” i nie żądał zwrotu wcześniej podpisanego wraz z żoną weksla, Sąd Okręgowy uznał za niewiarygodne, zwłaszcza, że pozwany prowadził szeroką działalność gospodarczą, korzystając przy tym z doradztwa profesjonalnych prawników. Twierdzenie pozwanego, że wystawianie przez niego dodatkowych weksli w celu udzielenia powodowi dodatkowego zabezpieczenia, mającego chronić go przed skutkami umowy majątkowej małżeńskiej Sąd I instancji uznał zatem za nedorzeczne, tym bardziej, że w takim wypadku powód działałby nie na swoją korzyść, a szkodę.

Sąd Okręgowy wskazał natomiast, że potwierdzeniem zawartej pożyczki są zeznania pozwanego, w których przyznał, że łącznie jego dług wobec powoda wynosił w 2004 r. ok. 300.000 zł, jak również przyznanie podczas mediacji, że strony zawarły niejedną umowę pożyczki. O udzielonej pożyczce świadczy również przedłożony do akt wyciąg z banku, z którego wynika, że właśnie w dniu podpisania weksli powód wypłacił 200.000 zł.

Sąd I instancji wskazał również, że ponieważ porozumienie wekslowe nie zostało zawarte przez strony w formie pisemnej, to na pozwanym spoczywał obowiązek wykazania dowodami, że porozumienie wekslowe było innej treści niż to przedstawione w pozwie.

Konstatując więc, iż pozwany nieskutecznie zakwestionował sam fakt udzielenia pożyczki i jej wysokości /nie kwestionował zresztą, jak zauważył Sąd, terminu zwrotu i odsetek/, Sąd I instancji uznał, iż miała ona miejsce w dniu 7 maja 2002 r., na kwotę 200 000 zł, z terminem spłaty 1 stycznia 2006 r. Jest on zatem zobowiązany do jej zwrotu w zakresie niespłaconej kwoty 165 000 zł z odsetkami od dnia 3 stycznia 2006 r. Sąd Okręgowy powołał się również na abstrakcyjny i samodzielny charakter zobowiązania wekslowego.

O kosztach procesu Sąd I instancji orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go w całości złożył pozwany, który zarzucił naruszenie treści art. 233 § 1 k.p.c., sprzeczność poczynionych przez sąd ustaleń faktycznych z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego.

Podnosząc powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, a także o zasądzenie kosztów postępowania.

W toku postępowania apelacyjnego powód zmarł. Postępowanie zostało zawieszono w dniu 17 grudnia 2013 r., a następnie podjęte z dnia 17 kwietnia 2014 r. z udziałem spadkobiercy powoda - R. S..

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje.

Apelacja okazała się bezzasadna. Sąd Apelacyjny uznaje za prawidłowe ustalenia Sądu I instancji, które przyjmuje za własne, a próbując jednocześnie dokonać ocenę prawną. Należy podkreślić, iż Sąd Apelacyjny uchylając poprzedni wyrok Sądu I instancji, cytując obszernie spójne poglądy orzecznictwa, wydanego na kanwie problematyki weksla in blanco, wyczerpująco wyjaśnił, iż to na pozwanym spoczywał ciężar dowodu wykazania treści porozumienia wekslowego /mogło mieć charakter nawet ustny/ oraz niewypełnienia weksli zgodnie z porozumieniem. Pozwany temu obowiązkowi nie sprostał. Wbrew jego twierdzeniom zawartym w apelacji, Sąd Apelacyjny nie wskazał, aby poprzednio poczynione ustalenia sądu I instancji, którego wyrok uchylał były prawidłowe. Wręcz przeciwnie - polecił poczynić ustalenia w rozważanym zakresie na nowo. Sąd Okręgowy ponownie rozpoznając sprawę wskazał na jakich dowodach się oparł, ich ocena nie narusza ani zasad logiki ani doświadczenia życiowego. Jest zgodna z zasadą wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. Natomiast inne przekonanie skarżącego, co do rangi czy wiarygodności poszczególnych dowodów nie może stanowić, iż powyższa ocena była błędna. Pozwany nie wykazał, aby przedmiotowe weksle miały stanowić dodatkowe, późniejsze zabezpieczenie poprzedniej pożyczki z dnia 1 października 2000 r., co do której w dniu wniesienia niniejszego pozwu istniał już prawomocny nakaz zapłaty z dnia 23.01.2006 r., wydany na podstawie

innego weksla w sprawie Sądu Okręgowego w Warszawie IV Nc 267/05. Wnioski dowodowe zgłoszone w zarzutach od nakazu zapłaty, które w zakresie dowodu z zeznań świadków, polecił przeprowadzić Sąd Apelacyjny, zostały przez pozwanego cofnięte. Pozwany nie zaferował żadnych innych dowodów ani nawet przekonującej argumentacji co do swoich twierdzeń, wręcz przeciwnie brzmią one nielogicznie. Powód nie miał bowiem żadnego interesu, aby domagać się zabezpieczenia wekslowego już udzielonej pożyczki i to jedynie wobec jednego z dłużników. Działałby wtedy wręcz wbrew swoim interesom, co zasadnie podkreślił Sąd I instancji. Należy zauważyć przy tym, iż Sąd przyjął, iż wskazana w uzasadnieniu kwota 66 100 zł została spłacona z obu rozważanych pożyczek, brak jest zatem podstaw do kwestionowania wysokości przyjętej przez Sąd kwoty do spłaty i odsetek od przedmiotowej należności. Natomiast „rozliczenia” dołączone do zarzutów /k. 32-35/, w szczególności to z dnia 25 marca 2006 r. /nie zaś 25 marca 2005 r./ mają charakter podręcznych notatek, są nieprecyzyjne i niejasno sformułowane, wbrew twierdzeniom apelanta nie wynika z nich jednak wniosek co do istnienia jedynie jednej umowy pożyczki. Natomiast jasno tę kwestię precyzuje protokół mediacji, traktujący o umowach w liczbie mnogiej /k. 238/, na który powołał się Sąd Okręgowy. Należy wskazać też, iż wbrew twierdzeniom apelacji wniosek dowodowy, dotyczący wypłaty przez powoda z konta kwoty 200 000 zł /pkt. 4 i 5 zarzutów - k. 23/, nie został przez Sąd oddalony, lecz był cofnięty przez pozwanego na rozprawie 27 listopada 2008 r. i nie był ponawiany /k. 148/. Powód dochodził należności z pięciu weksli, dołączonych do pozwu, na kwotę 165 000 zł, nie ma więc znaczenia z punktu widzenia ważności tego zobowiązania kwestia, iż w toku procesu zostało doprecyzowane /i takie też ustalenia poczynił Sąd/, iż należność pożyczki wynosiła pierwotnie 200 000 zł, objęta była sześcioma wekslami, z czego jeden został spłacony. Istotna przede wszystkim pozostała kwota, w wysokości 165 000 zł, do zapłaty, jej wymagalność i odsetki oraz weksle, na podstawie których jest dochodzona. Pozwany, co należy powtórzyć nie wykazał, ani faktu, ani treści porozumienia, na które się powołuje. Nie obalił więc domniemania, iż pozostawił kwestię wypełnienia weksli in blanco uznaniu wierzyciela W tej sytuacji niezależnie od faktu, iż weksel pozostaje zobowiązaniem abstrakcyjnym, prawidłowo na podstawie przedstawionych dowodów i okoliczności Sąd I instancji ustalił treść umowy pożyczki, którą zabezpieczyły.

W związku z powyższym apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu, co z mocy art. 385 k.p.c. w zw. art. 10 prawa wekslowego implikuje orzeczenie jak na wstępie.